

Sygn. akt IV U 1034/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016r. w S.

odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 9 lipca 2015 r. Nr (...)

w sprawie E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt: IV U 1034/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 lipca 2015 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił E. W. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął: staż 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczony udowodnił 24 lata, 9 miesięcy i 7 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 10 lat, 3 miesiące i 10 dni stażu do pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od w/w decyzji złożył E. W. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych powinny mu zostać zaliczone okresy zatrudnienia od 15.06.1978 r. do 31.07.1979 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W., od 09.08.1979 r. do 22.03.1982 r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. i od 17.04.1973 r. do 30.09.1976 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w K. (odwołanie k. 1-3).

Na rozprawie dnia 1 marca 2016 r. ubezpieczony wniósł o zaliczenie mu jako okresu składkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 23.03.1982 r. do 30.06.1982 r. (k.33-33v).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.10-12).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony **E. W.** w dniu 27 maja 2014 r. ukończył 60-ty rok życia. W dniu 18 czerwca 2015 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 9 miesięcy i 7 dni, z czego okresy składkowe wynoszą 23 lata, 8 miesięcy i 15 dni a okresy nieskładkowe 1 rok i 22 dni. Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 10 lat 3 miesięcy i 10 dni. Do pracy w warunkach szczególnych ubezpieczonemu zostały zaliczone okresy zatrudnienia od 01.07.1972 r. do 19.02.1973 r. w (...) S.A. (świadczenie pracy k. 11 akt emerytalnych), od 26.11.1976 r. do 31.05.1978 r. w Zespole Elektrowni (...) - (...) S.A. w K. (świadczenie pracy k.12 akt emerytalnych), od 01.07.1982 r. do 15.05.1986 r. w Wojewódzkim Urzędzie Poczty w S. (świadczenie pracy k. 33 akt emerytalnych), od 16.05.1986 r. do 31.12.1988 r., od 01.01.1989 r. do 06.04.1989 r., od 16.01.1990 r. do 31.08.1990 r. w (...) S.A. w W. (świadczenia pracy k. 35-37 akt emerytalnych), od 07.04.1989 r. do 31.12.1989 r. w Przedsiębiorstwie (...) – 8° S.A. (świadczenie pracy k. 38 akt emerytalnych). Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu pracy w warunkach szczególnych i brak 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych decyzją z 9 lipca 2015 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja z 09.07.2015 r. – k.53 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Ubezpieczony w okresie od 17.04.1973 r. do 30.09.1976 r. pracował na stanowisku mechanika w Spółdzielni Kółek Rolniczych w K. (świadczenie pracy k. 8 za wnioskiem z dnia 30.01.1995 r. akt rentowych). Ubezpieczony zajmował się naprawami pojazdów samochodowych, wszystkich maszyn rolniczych, jakie były w spółdzielni tj. ciągników, przyczep, kombajnów, kopaczek, rozrzutników, opryskiwaczy, pługów, bron. Naprawy polegały m.in. na wymianie łańcuchów w przypadku kopaczek, czy rozrzutników, wymianie lemiesz w przypadku pługów, wywarzaniu wałków, wymianie sprężyn przy młockarni, reperacji pomp w opryskiwaczach. Część napraw ubezpieczony wykonywał w kanale remontowym, w który wyposażony był warsztat, ale nie wszystkie. Pracy w kanałach naprawczych wymagały jedynie naprawy ciągników w przypadku awarii silników, awarii sprzęgła, zatarcia panewki. Pozostałe awarie w ciągnikach nie wymagały pracy w kanale naprawczy. Ponadto część napraw w przypadku, gdy do awarii ciągnika doszło w polu podczas prac odbywała się również w polu. Praca w kanale naprawczym zajmowała ubezpieczonemu E. W. ok. 3-4 godziny dziennie. W trakcie zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w K. E. W. został powołany do zasadniczej służby wojskowej, która odbył w okresie od 25.04.1974 r. do 04.05.1976 r. i wrócił po wojsku ponownie do (...) w K. i wykonywał taką samą pracę co przed powołaniem (zeznania świadków: J. B. k. 69, W. K. (1) k.70, zeznania ubezpieczonego k. 107v).

Ubezpieczony w okresie od 15 czerwca 1978 r. do 31 lipca 1979r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) na stanowisku betoniarz – zbrojarz (świadczenie pracy k. 1 akt osobowych). Od dnia 15 czerwca 1978 r. ubezpieczony E. W. pracował jako betoniarz na budowie Ż. (umowa o pracę k. 11 akt osobowych). Pracował też jako betoniarz na budowie Centrum (...) w W.. Praca ubezpieczonego polegała na wykonywaniu wykopów pod zbrojenia, wiązaniu drutów i ich układaniu jako zbrojenia betonu, wylewaniu betonu na przygotowane zbrojenie, wylewaniu szalunków. Pracę betoniarza ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (zeznania W. K. (2) k. 68).

W okresie od 9 sierpnia 1979 r. do 22 marca 1982 r. E. W. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w W. na stanowisku betoniarz –zbrojarz w pełnym wymiarze czasu pracy (świadczenie pracy – akta osobowe). Na podstawie umowy o pracę z dnia 09.08.1979 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki betoniarza i został przeszkolony przez inspektora bhp z zakresu powierzonych mu obowiązków na stanowisku betoniarza (umowa o pracę – akta osobowe, karta szkolenia z 09.08.1979 r. – akta osobowe). W ramach niniejszego zatrudnienia ubezpieczony E. W. był również zatrudniony na

budowie eksportowej w RFN w okresie od 15.08.1981r. do 28.01.1982 r. na stanowisku betoniarza. Oddelegowanie do kraju nastąpiło z dniem 28.01.1982 r. na czas podróży zaliczona dwa dni, następnie ubezpieczony wykorzystał 2 dni czasu wolnego od pracy z tytułu rozłąki, 82 dni urlopu dewizowego do 04.03.1982 r., a dnia 15.03.1982 r. złożył podanie o rozwiązanie umowy o pracę z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania. Ubezpieczony w wymienionym zakładzie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako betoniarz przy zalewaniu fundamentów na budowach, wykonywał też zbrojenia (akta osobowe, zeznania W. W. k. 102-102v).

Dnia 5 lutego 1982 r. E. W. przeprowadził się z K. do miejscowości B. gm. S. (poświadczenie zameldowania k. 25) i zamieszkał razem z rodzicami żony H. W.. Po tym jak E. W. za porozumieniem stron rozwiązał stosunek pracy z Przedsiębiorstwem (...) w W. z dniem 22 marca 1982 r. nie miał pracy i zajął się prowadzeniem gospodarstwa rolnego po babce żony M. P. o powierzchni 3,03 ha położonego w B.. Ubezpieczony miał również inwentarz żywy: krowę, tuczniaki, drób. Wszystkie prace polowe wykonywał przy pomocy sprzętu konnego i ręcznie. W okresie wiosenno-letnim oprócz pracy przy inwentarzu żywym pracował w polu wykonując orkę, sianie, koszenie, suszenie i zwożenie trawy, pracował przy żniwach, sadzeniu i zbieraniu ziemniaków. Powyższe prace w ciągu dnia zajmowały ubezpieczonemu więcej niż 4 godziny dziennie. Do 01 lipca 1982 r. ubezpieczony E. W. utrzymywał się tylko z rolnictwa, a od 01.07. 1982 r. rozpoczął pracę w Wojewódzkim Urzędzie Pocztowym w S. jako listonosz w Urzędzie Pocztowym w B. i od tego czasu łączył pracę na gospodarstwie z pracą zawodową (zeznania świadków: K. K. k. 106v, W. K. (3) k.106v-107, zeznania ubezpieczonego k. 107).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (okoliczność niesporna, oświadczenie zawarte we wniosku o emeryturę -k. 2 akt emerytalnych ubezpieczonego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie E. W. okazało się niezasadne. Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art. 32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganych 25 lat okresów składkowego i nieskładkowego na datę 1 stycznia 1999 r. oraz przesłankę 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Poza sporem pozostawało bowiem, że ubezpieczony osiągnął wymagany ustawą wiek z dniem 27 maja 2014 r. i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące

okresy, traktując je jak okresy składkowe, przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczonemu E. W. brakuje do 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych 2 miesięcy i 23 dni. Przywołany wyżej art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewiduje, iż ogólny staż ubezpieczeniowy może zostać uzupełniony poprzez zaliczenie jako okresów składkowych przypadających przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresów pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia jedynie w zakresie niezbędnym do uzupełnienia wymaganego w ustawie okresu składkowego i nieskładkowego. Zgodnie z wytycznymi doktryny i orzecznictwa, aby można było zaliczyć okres pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia traktując je jako okresy składkowe ubezpieczony musi wykazać, iż pracował w gospodarstwie rolnym co najmniej 4 godziny dziennie. Przyjmuje się również, iż praca ta ma mieć charakter ciągły, co oznacza nastawienie ubezpieczonego na stałe świadczenie pracy w gospodarstwie rolnym. Przy kwalifikacji takiej pracy należy mieć na uwadze gotowość ubezpieczonego do jej świadczenia, dyspozycyjność i odpowiadającą temu nastawieniu niezmienną możliwość skorzystania z pracy ubezpieczonego przez rolnika. Ubezpieczony E. W. w okresie od 22 marca 1982 r. do 30 czerwca 1982 r. nigdzie nie pracował zawodowo. Od lutego 1982 r. zmienił miejsce zamieszkania, gdyż przeniósł się do miejsca zamieszkania żony do miejscowości B. i zaczął prowadzić gospodarstwo rolne o powierzchni 3,03 ha położone w tej miejscowości po babce małżonki M. P., które w wyniku uzgodnień rodzinnych przypadło małżonce ubezpieczonego E. W.. W okresie od 22 marca 1982 r. do 30 czerwca 1982 r. (3 miesiące i 8 dni) ubezpieczony zajmował się tylko pracą na gospodarstwie. Pracował przy inwentarzu oraz wykonywał prace polowe opisane w stanie faktycznym i dziennie praca w gospodarstwie rolnym zajmowała mu więcej niż 4 godziny dziennie. Powyższe zostało udowodnione przez ubezpieczonego zeznaniami świadków: K. K. i W. K. (3), które to zeznania zostały przez Sąd obdarzone wiarygodnością. W związku z powyższym zasadnym było uzupełnienie brakującego okresu 2 miesięcy i 23 dni do wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych pracą ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym przed 1 stycznia 1983 r. Po zaliczeniu ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym od 22 marca 1982 r. do 30 czerwca 1982 r. wymieniony spełnia przesłankę 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Ubezpieczony podnosił również, że posiada 15-letni okres zatrudnienia w warunkach szczególnych, gdyż do tego zatrudnienia powinien być również mu zaliczony: staż pracy od 15.06.1978 r. do 31.07.1979 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W., gdzie pracował jako betoniarz, od 09.08.1979 r. do 22.03.1982 r. w Przedsiębiorstwie (...) w W., gdzie pracował jako betoniarz i od 17.04.1973 r. do 30.09.1976 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w K., gdzie pracował jako mechanik.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe dało podstawy do ustalenia, że ubezpieczony w okresach: od 15.06.1978 r. do 31.07.1979 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. i od 09.08.1979 r. do 22.03.1982 r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu jako betoniarz. Powyższe zostało potwierdzone dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych ubezpieczonego z wymienionych zakładów pracy oraz dowodami z zeznań świadków: W. W., W. K. (2), które obdarzone zostały wiarygodnością. Z wymienionych dowodów bezspornie wynika, że ubezpieczony w obu zakładach pracy wykonywał pracę betoniarza.

Pracę betoniarza należy uznać za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych, gdyż odpowiada ona rodzajowo pracy kwalifikowanej w wykazie A dziale V poz. 4 (prace zbrojarskie i betoniarskie) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jak również w wykazie A, Dziale V poz. 4 pkt 3 Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty – betoniarz.

Do pracy w warunkach szczególnych Sąd zaliczył zatem ubezpieczonemu okres 3 lat, 9 miesięcy i 1 dnia, co łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy daje staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat i 11 dni, a więc mniej niż wymagane ustawowo 15 lat.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie został zaliczony natomiast okres zatrudnienia ubezpieczonego w Spółdzielni Kółek Rolniczych w K. od 17.04.1973 r. do 30.09.1976 r. podczas którego ubezpieczony pracował na stanowisku mechanika, gdyż zebrany w sprawie materiał dowodowy wykazał, iż ubezpieczony nie wykonywał napraw pracując stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Zgodnie z wykazem A, działem XIV, poz. 16 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. tylko prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych stanowią pracę w warunkach szczególnych o ile wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Świadkowie J. B. i W. K. (1) oraz sam E. W. zeznali, iż ubezpieczony pracując na stanowisku mechanika naprawiał wszystkie sprzęty rolnicze znajdujące się w (...) w K., a nie tylko pojazdy mechaniczne, znaczna część tych napraw nie wymagała pracy w kanale naprawczym, nie wszystkie również usterki ciągników wymagały napraw w kanale naprawczym, część z nich była usuwana również na polach. Ponadto sam ubezpieczony zeznał, iż pracy w kanale remontowym wymagały jedynie naprawy związane z uszkodzeniem silników, awariami sprzęgła, zatarciem panewki w ciągnikach. Ubezpieczony zeznał również, iż gdy była konieczna regeneracja silnika to trwała ona nawet tydzień, a więc wówczas nie pracował w kanale, a nadto zeznał, iż w jego ocenie praca w kanale zajmowała mu dziennie od 3 do 4 godzin (k.107v). Zeznania ubezpieczonego oraz zeznania wymienionych powyżej świadków jednoznacznie dowodzą, iż ubezpieczony nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac w kanale naprawczym przy naprawie pojazdów mechanicznych. Powyższe powoduje, iż okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w K. nie może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż ubezpieczony udowodnił staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat i 11 dni zamiast wymaganych 15 lat i dlatego na podstawie art.477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.